

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ MOODLE ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Коваленко Сергій

Академія праці, соціальних відносин і туризму

Анотація

Розглянуті актуальні питання використання інформаційних технологій для формування внутрішніх систем забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах. Описаний досвід Академії праці, соціальних відносин і туризму з впровадження системи моніторингу якості освіти на базі on-line анкетування студентів у середовищі MOODLE. Ідентифіковані окремі організаційні проблеми та запропоновані шляхи їх вирішення.

Abstract

Considered the questions of information technology usage for internal quality assurance in education area. Described the experience of the Academy of Labor, Social Relations and Tourism with the introduction of monitoring the quality of education based on MOODLE approach for spending the on-line surveys among students. The identified some organizational problems and the ways of their solution.

Вступ

Проблема забезпечення якості вищої освіти є однією з ключових проблем не лише вітчизняного, а й світового освітнього простору. Не дарма «наріжним каменем» Болонського процесу на теренах Європи стала мета – підвищення якості вищої освіти. Для її досягнення була здійснена інституційна модернізація Європейського простору вищої освіти (утворено в 2004 р. Європейську асоціацію забезпечення якості вищої освіти (ENQA), у 2008 р. - Європейський реєстр забезпечення якості вищої освіти - (EQAR)), а також розроблені та ухвалені на Болонському саміті 2005 р. у Бергені (Норвегія) «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ESG) [1]. Долучившись до Болонського процесу у 2005 р., Україна теж стала на шлях комплексної реструктуризації системи вищої освіти із врахуванням європейських підходів до забезпечення якості. Зокрема у 2014 р набрав чинності новий закон України «Про вищу освіту», у якому викладені вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти [2]. Більшість вітчизняних вишів, розуміючи сучасні виклики глобальних та регіональних ринків освітніх послуг, активно розробляють і впроваджують внутрішні системи та інструменти моніторингу якості освіти, щоправда, єдиних підходів до формування таких систем до цих пір немає.

Концепція студентоцентричного навчання передбачає використання у системі моніторингу інструментів зворотного зв'язку для врахування думки (оцінок) студентів щодо якості освітніх програм, організації навчального процесу, якості викладання. Зазвичай, таким інструментом є анонімні соціологічні опитування студентів. Цей інструмент досить давно використовується у практиці управління вищим навчальним закладом, хоча, до цих пір, не припиняються дискусії щодо доцільності та об'єктивності оцінювання студентами якості освіти. В університетах високо розвинутих країн, наприклад у США, опитування студентів є обов'язковим атрибутом управлінської культури, а дискусії ведуться лише щодо удосконалення анкет, методів їх обробки та використання результатів анкетування у прийнятті управлінських рішень.

На практиці анкетування часто проводиться у паперовій формі, що передбачає значні затрати на друкування анкет та їх обробку. З використанням наявних інструментів

системи дистанційного навчання MOODLE, процеси анкетування студентів можна значно оптимізувати. Таку можливість надає стандартний елемент курсу «Зворотній зв'язок (Feedback)» системи MOODLE (див. рис. 1) [3].

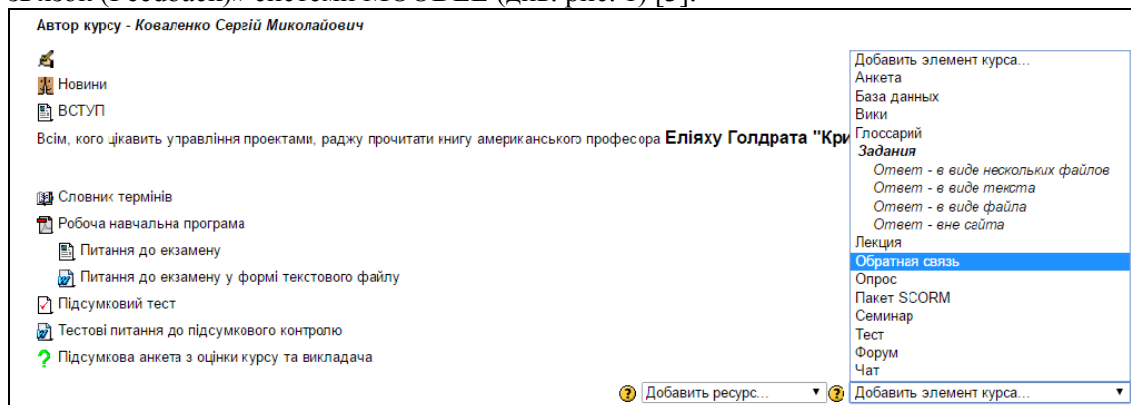

Рисунок 1. Додавання елемента курсу «Зворотній зв'язок»

Як засвідчує досвід впровадження електронного анкетування студентів в Академії праці, соціальних відносин і туризму, вказаний вище інструмент є загалом зручним у використанні та досить ефективним. В якості моделі для електронної анкети були взяті анкети кількох університетів США. Розроблена на їх базі типова анкета була централізовано розміщена в кожний навчальний курс окремо для студентів денної та заочної форм навчання і, таким чином, стала доступною для усіх студентів, записаних на курс. Налаштування електронної анкети дозволяє обрати як персоналізований так і анонімний режим анкетування, а також встановлювати часові межі доступу до анкети (див. рис. 2). Відповідати на запитання анкети студенти можуть у режимі on-line з будь-якого підключеного до Інтернет комп'ютера та у будь-який зручний час із встановленого проміжку. Система здійснює автоматичну обробку анкет, а узагальнений аналіз представляється у числовій та графічній формі (див. рис. 3). Також передбачений експорт результатів анкетування в MS Excel для їх подальшої обробки.

Слід зазначити, що у процесі впровадження електронного анкетування студентів виникли ряд організаційних проблем. В ідеалі, зацікавленими в анкетуванні мають бути усі учасники освітнього процесу. Проте виявилось, що навіть після активної роз'яснювальної роботи щодо повної анонімності та значення анкетування для підвищення якості освіти, студенти не охоче проходили анкетування, вважаючи це зайвою тратою власного часу, а також побоюючись порушення конфіденційності відповідей на питання анкети та, як наслідок, упередженого ставлення до себе викладачів у разі виставлення негативних оцінок їх освітньої діяльності.

На початковому етапі впровадження електронного анкетування функції з організації опитування студентів була покладені на викладачів навчальних курсів та завідувачів кафедр. Проте значна частина викладачів та завідувачів під усілякими приводами бойкотували проведення анкетування. Тому організація анкетування була передоручена навчально-методичному відділу. Відтак анкетування вдалося провести, проте за значної концентрації повноважень та зусиль в адміністрації навчального закладу.

Отриманий досвід впровадження електронного анкетування дає підстави сформулювати деякі положення, реалізація яких, на нашу думку, сприятиме оптимізації описаних процесів.

1. Процедура анкетування студентів з метою оцінювання навчального курсу, його науково-методичного та організаційного забезпечення, а також якості його викладання повинна бути одним з основних елементів внутрішньої системи забезпечення якості освіти, кадрової політики та корпоративної культури навчального закладу. Результати анкетування повинні обов'язково враховуватись при формуванні та модернізації освітніх програм, обранні викладачів на посаду та визначення їм додаткових стимулів.

Інформаційні технології та Інтернет у навчальному процесі та наукових дослідженнях

2. Анкетування студентів доцільно проводити з використанням спеціалізованих інформаційно-комп'ютерних технологій, зокрема інструментів MOODLE.

3. Функції організації анкетування студентів та аналіз їх результатів слід покласти на представника факультету чи навчального закладу. Це дасть змогу уникнути чи суттєво зменшити ймовірність несанкціонованого впливу на результати анкетування.

4. Доцільно визначити анкетування обов'язковим елементом курсу та допускати студента до семестрового контролю тільки після проходження ним анкетування. Оскільки анкетування є анонімним, то на початкових етапах рекомендується проводити анкетування централізовано у комп'ютерних класах навчального закладу. Це дасть можливість візуального контролю факту проходження тестування. У перспективі бажано розробити технологію, що давала б можливість підтверджувати факт проходження студентом анкетування з навчального курсу.

Синхронизация

Использовать дату открытия ? 12 December 2016 09 00

Использовать дату окончания ? 28 December 2016 18 00

Опции обратной связи

Вид респондента: Анонимный (выбрано), Анонимный, Имя пользователя будет записано и показано с его ответами

После завершения показать страницу с анализом

Рассылать уведомления по электронной почте ? Нет

Многократный ответ ? Нет

Автоматическая нумерация ? Нет

Рисунок 2. Встановлення основних параметрів анкетування через вікно налаштування

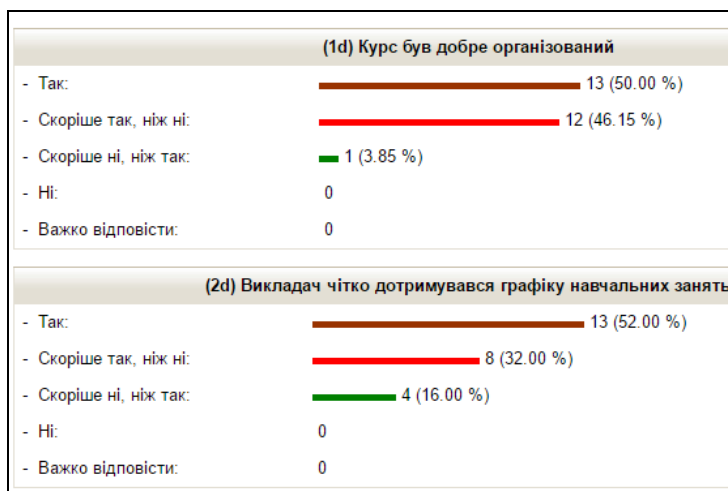

Рисунок 3. Фрагмент представлення звіту з обробки результатів анкетування в системі MOODLE

Список використаних джерел:

1. Standards and guidelines for quality assurance in the european higher education area. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.enqa.eu/index.php/home/esg/>
2. Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року № 1556–VII/ Відомості Верховної Ради України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2014, № 37-38. - ст. 2004
3. MOODLE/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moodle.org/>